

BIULETYN

KOŁA MIŁOŚNIKÓW DZIEJÓW GRUDZIĄDZA
KLUB „CENTRUM” SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ

R. IX: 2011
Data odczytu: 21.9.2011

Nr 24 (293)
Data wydania: 21.9.2011

=====

853. spotkanie

Tadeusz Rauchfleisz

25 LAT KOŁA MIŁOŚNIKÓW DZIEJÓW GRUDZIĄDZA

Koło Miłośników Dziejów Grudziądza powstało w dniu 24 września 1986 r. w ówczesnym Klubie „Pinokio” Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. Mikołaja z Ryńska 10, jako jedno z kół działających w tym Klubie i jako takie podlegało Kierownikowi Działu Społeczno-Wychowawczego w randze Pełnomocnika Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej. Instruktorem Klubu „Pinokio” był wówczas Stanisław Poręba.

Powołanie Koła miało na celu zorganizowanie i ukierunkowanie działalności osób, które działały w innych klubach Spółdzielni a także w Komisji Ochrony nad Zabytkami Oddziału PTTK w Grudziądzu i znane były z zainteresowania historią i zabytkami miasta.

Na zebranie organizacyjne – po ogłoszeniu w prasie i pozostałych klubach Spółdzielni Mieszkaniowej – przyszło 20 osób, które w kolejnych miesiącach były referentami na spotkaniach.

Przeniesienie Koła do Klubu „Centrum” odbyło się, po uzgodnieniu z Zarządem Spółdzielni. Stało się to na skutek postanowienia, by w klubie „Centrum” pozostawić jedynie koła działające bez wywoływania hałasu. Pozostały więc w Klubie „Centrum” koła plastyczne, szachowe i właśnie Koło Miłośników Dziejów Grudziądza.

W Klubie „Pinokio” pozostały m. in. zespoły muzyczne i młodzieżowe zajmujące się grami ruchowymi.

Tak więc Koło Miłośników Dziejów Grudziądza – jest kołem utworzonym w ramach działalności „społeczno- wychowawczej” – jak to wówczas określał Statut Spółdzielni Mieszkaniowej a „działalności społecznej, oświatowej i kulturalnej” jak określa aktualny Statut Spółdzielni.

Z pośród członków założycieli, do dziś w Kole działają: Jerzy Krzyś, Tadeusz Rauchfleisz, Stanisław Redlarski, Ryszard Sabiniarz i Zbigniew Zawadzki

Poza klubem pozostali jeszcze: Roman Bejm, Roman Mechliński i Marian Witkowski.

Pierwszy Zarząd Koła w składzie Edwin Brzostowski, Eugeniusz Chmielewski i Adam Wolnikowski, opracował *program działalności KMDG*, którego głównym zadaniem było *popularyzowanie dziejów Grudziądza* przez organizowanie odczytów, spotkań informacyjno-dyskusyjnych, wieczorów autorskich, wieczorów wspomnień i sesji popularnonaukowych.

Od 1 stycznia 1987 r. KMDG należy jako członek zbiorowy do Grudziądzkiego Towarzystwa Kultury.

W miarę przybywanie członków i rozszerzania działalności powołano w dniu 11 listopada 1987 r. Grupę Autorów i Prelegentów. Z grupy tej, liczącej wówczas 15 osób, do

dziś działają Henryk Bierut, Wiesław Błachnio, Edmund Rafiński, Tadeusz Rauchfleisz, Maryla Rzeszut i Zbigniew Zawadzki. Z pośród osób, które zadeklarowały chęć współpracy z Grupą – działają także: Ryszard Byner, Leszek Jakubczak, Grzegorz Rygielski i Henryk Stopikowski.

W związku z różnorodnymi zainteresowaniami członków Koła postanowiono utworzyć sekcje. Powstały więc:

- Sekcja Eklibrisu z Małą Galerią Eklibrisu, kierowana przez Henryka Stopikowskiego, działająca do dziś.
- Sekcja Dziejów Grudziądzkich Ulic i Placów, kierowana przez Zygmunta Rabę.
- Koło Kolekcjonerów Pamiątek Grudziądzkich, kierowane przez Zbigniewa Zawadzkiego.
- Koło Historyczne Spółdzielczości Mieszkaniowej, kierowane przez Tadeusza Rauchfleisza.
- Sekcja Literacka, kierowana przez Józefa Jasińskiego a następnie przez Marię Łożewską.

Sekcje te po kilku latach działalności włączyły się w nurt pracy KMDG i jako samodzielne jednostki nie istnieją.

Po pierwszych pięciu latach działalności merytorycznej, Zarząd postanowił zająć się wydawnictwem.

Powstał więc Biuletyn „Grudziądz”, w którym przez 3 lata zamieszczano artykuły i informacje opracowywane lub wyszukiwane przez członków Koła. Biuletyny te wykonywane były wyłącznie metodą „małej poligrafii”.

Pierwsza broszura wydana przez KMDG powstała w 1994 r., we współpracy z Komisją Krajoznawczą Oddziału PTTK, która od 1981 r. organizowała corocznie imprezę pod tytułem „Grudziądzki Sejmik Krajoznawczy”.

Część wydawnictw w tym czasie mogła ukazywać się dzięki finansowemu wsparciu Wydziału Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Miejskiego i Spółdzielni Mieszkaniowej, większość jednak wykonywana była metodą „małej poligrafii”.

Ilość wydawnictwa szybko rosła, a dziś wydany został 64. tom „Biblioteki KMDG”, także z finansowym wsparciem Urzędu Miejskiego. Pełen wykaz „Biblioteki KMDG” został zamieszczony został 64 tomie tej biblioteki.

Wydawnictwami Koła zajmuje się Rada Redakcyjna kierowana przez Janusza Hinza.

Od 5 marca 2003 r. Koło rozpoczęło wydawanie „Biuletynów”, które zawierają skróty referatów wygłaszanych na każdym spotkaniu. Do dziś wydano 293 takich biuletynów.

Najcenniejszym jednak osiągnięciem KMDG są uczestnicy cotygodniowych spotkań. Stałych, zadeklarowanych członków Koła liczy 159 osób.

Na spotkania przychodzą również sympatycy lub osoby zainteresowane tematem ogłaszanym w prasie codziennej. Listy obecności na spotkaniach zawierają 1487 nazwisk (i 495 nieczytelnych).

Referentami na spotkaniach są nie tylko członkowie KMDG. Wśród ponad 80 autorów opracowań byli pracownicy naukowcy wyższych uczelni, działacze społeczni różnych organizacji, autorzy prac naukowych, z Warszawy, Bydgoszczy, Torunia, Osia i innych miejscowości w pobliżu Grudziądza.

W ciągu 25 lat zorganizowano we wszystkich formach działalności 1015 spotkań, w których brało udział 23 476 osób

Po 25 latach trzeba uznać, że Koło Miłośników Dziejów Grudziądza z pożytkiem kontynuuje swoją działalność, jako jedną z form popularyzacji Grudziądza. Wszystkie wydawnictwa i opracowania wysyłane są do najważniejszych i znaczących bibliotek kraju.

Pełne sprawozdania z działalności KMDG zawarte są w kolejnych „Księgach Pamiątkowych”:

- Księga Pamiątkowa [I], Grudziądz 1996, wydana z okazji 15-lecia Koła,
- Księga Pamiątkowa [II], Grudziądz 2001,
- Księga Pamiątkowa [III], Grudziądz 2006.
- Księga Pamiątkowa [IV]. 25 lat działalności Koła Miłośników Dziejów Grudziądza”. (Grudziądz 2011).

Szczegółowe sprawozdania z działalności KMDG zamieszczało czasopismo „Rocznik Grudziądzki”, wydawane w Grudziądzu przez PTH i Muzeum Miejskie im. ks. dr Wł. Łęgi. Na jego łamach ukazały się sprawozdania:

- S. Poręba, T. Rauchfleisch, Sprawozdanie Koła Miłośników Dziejów Grudziądza za lata 1997-2002, „Rocznik Grudziądzki”, T. XV, 2003, s. [301]-311.
- E. Chmielewski, S. Poręba, T. Rauchfleisch, Sprawozdanie Koła Miłośników Dziejów Grudziądza za lata 2002-2004, „Rocznik Grudziądzki”, T. XVI, 2005, s. [355]-361.

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisch, KMDG. Logo KMDG wykonał Grzegorz Rygielski.